

SENTÈNCIA 40-95 DE 7 DE NOVEMBRE DE 1995

Homicidi per imprudència.- Concurrència de culpes.- Defecte o excés de jurisdicció o de competència.- Narració dels fets.- Error en l'apreciació de la prova.- Principi acusatori.- Dany moral.

Ponent M.I. Sr. Josep Lluís VÀZQUEZ SOTELO.

ANTECEDENTS DE FET

I.- RESULTANT : Que el M.I. Tribunal de Corts va dictar sentència en la present causa amb la següent part dispositiva: "FALLEM, que hem de condemnar i condemnem com autor responsable d'un delictes major d'homicidi per imprudència de l'article 191 del Codi Penal a Lluís Miquel O.H. a la pena de SIS MESOS DE PRESÓ CONDICIONAL, UN ANY DE SUSPENSIO ABSOLUTA DEL PERMÍS DE CONDUIR, a la multa de DUES-CENTES MIL(200.000)PESSETES, i pagament de les despeses processals causades.

Diem que la responsabilitat de l'accident en el qual morí Francisco H. incumbeix en un 75% a Lluís Miquel O.H..

Condemnem Lluís Miquel O.H. solidàriament amb les Companyies Companyia MULTINACIONAL ASSEGUADORA, Companyia d'Assegurances LA FINANCERA, a indemnitzar els perjudicats en el 75% de llur perjudici, essent les Companyies responsables per meitat en llurs relacions internes.

Tenint en compte la concurrència de culpa el condemnem a pagar:

-DOLORS G.A. la quantitat de TRES MILIONS DE PESSETES(3.000.000)en reparació del seu perjudici moral i la de TRENTA MIL VUIT-CENTES SETANTA(30.870)PESSETES per les despeses que han de quedar al seu càrrec.

-Joan H.G. la quantitat d'UN MILIÓ VUIT-CENTES SETANTA-CINC MIL PESSETES(1.875.000)PESSETES pel perjudici moral.

-Gràcia G.R. a la de UN MILIÓ CINC-CENTES MIL(1.500.000)PESSETES pel mateix concepte.

-Miquel H.G. la de SET-CENTES CINQUANTA MIL(750.000) PESSETES també en reparació del perjudici moral.

Es deixa en període d'execució de sentència la determinació i fixació dels perjudicis soferts per Dolors G.A. següents: el perjudici material que es podrà determinar després de liquidació de la pensió de reversió de la Caixa Andorrana de Seguretat Social, l'eventual perjudici corporal resultant de la mort del seu marit previ peritatge i en fi el deute vers el dentista després de conclusions de les parts sobre aquest punt.

Es desestimen les demés pretensions de les parts.

Es condemna solidàriament Lluís Miquel O.H., Companyia d'Assegurances LA FINANCERA, Companyia MULTINACIONAL ASSEGURADORA a pagar d'immediat al moment de la notificació de la sentència la quantitat de 1.500.000Ptes a Dolors G.A., i la resta quan sigui ferma la sentència".

II.-RESULTANT: Que van interposar recurs de suplicació Dolors G.A., Joan H.G. Gràcia G.R. i Miquel H. G., representats pel lletrat el Sr. Eduard BOSCH ALEU.

III.-RESULTANT: Que Companyia d'Assegurances LA FINANCERA va interposar recurs de suplicació contra la sentència esmentada, mitjançant el seu advocat el Sr. Joan Miquel RASCAGNERES.

IV.-RESULTANT: Que admesos els recursos i rebuts els autes en aquest Tribunal Superior, després de la compareixença de les parts, va assenyalar-se dia per la celebració de la vista oral, a la qual informaren pel seu ordre els recurrents, el Ministeri Fiscal, i la part recorreguda, restant els autes vist per sentència.

FONAMENTS DE DRET

I.-CONSIDERANT: Que en el recurs de suplicació interposat pel lletrat el Sr. Eduard BOSCH ALEU, en nom dels seus representats, el qual el fonamenta en els següents motius de suplicació:

-Per defecte o excés de jurisdicció o de competència.(art.3.1)

-Per no contenir la sentència la narració precisa del fet o fets que es considerin provats o no tenir fonamentació jurídica.(art.3.4)

-Per error en l'apreciació de la prova o per violació del dret a la presumpció d'innocència.(art.3.5)

-Per infracció del principi acusatori, condemnant a una pena més greu que la sol·licitada o per un delictes diferent del que ha estat objecte del judici, salvat que el tribunal hagués fet ús de les facultats de l'article 169 del codi Procediment Penal.(art.3.6)

-Per infracció de les normes relatives a la responsabilitat civil establerta en la sentència.(art.3.9).

II.-CONSIDERANT: Que el recurs de suplicació interposat per Companyia d'Assegurances LA FINANCERA, representada pel lletrat Joan Miquel RASCAGNERES, es va fonamentar exclusivament a la indemnització establerta pels perjudicis morals de la Sra. Gràcia G.R. i Miquel H.G.i a la repartició de la responsabilitat civil entre les dues Companyies Asseguradores.

III.-CONSIDERANT: Que si bé al recurs interposat per Dolors G.A., Joan H.G., Gràcia G.R., Miquel H. G. mitjançant el seu advocat, en realitat la seva impugnació va quedar reduïda a l'acte de la vista exclusivament a la qüestió de la responsabilitat establerta per la sentència i més concretament al repartiment o distribució de la mateixa entre el condemnat i la pròpia víctima, a la qual la sentència atribueix també actuació imprudent. No accepten els recurrents la "compensació de culpes" establerta a la sentència, per entendre que la culpa del greu i luctuós accident fou tota del conductor de l'automòbil(Lluís Miquel O.H.),que circulava a uns 100Km/hora en un lloc transitat, on existeixen uns grans magatzems i en un punt on la velocitat està assenyalada a 40Km/hora, havent-se demostrat que els pneumàtics de l'automòbil "Mercedes" estaven llisos, sense el "dibuix" reglamentari tal com la sentència reconeix, existint també indicacions de que va haver de fallar el mecanisme especial de frenada "ABS", raons per les que no va poder deturar l'automòbil, deixant una empremta de frenada de 40 metres (com estableix també la sentència als seus fets provats),havent de recordar-se la multireincidència de l'acusat en la comissió d'infraccions semblants. Per tot això, el recurrent sosté que la sentència no havia d'haver establert un 25% de la indemnització a càrrec dels hereus o perjudicats en nom del difunt, sinó que hauria d'haver atribuït el cent per cent de la indemnització al conductor de l'automòbil, acusat d'imprudència, el processat Lluís Miquel O.H.. D'acord amb aquella delimitació del recurs a la qüestió de la responsabilitat derivada dels fets, el

Ministeri Fiscal va deixar la resolució del recurs en mans del Tribunal.

IV. -CONSIDERANT: Que en tot cas els motius de suplicació invocats en el recurs de suplicació dels representats per lletrat Eduard BOSCH ALEU, en quant afecten a l'exercici de la jurisdicció o a la prova presa en consideració pel Tribunal, així com al principi acusatori, necessàriament haurien de ser desestimats, ja que no tenen un fonament seriós. Respecte al motiu primer en l'exercici de la seva jurisdicció, el M.I. Tribunal de Corts va pronunciar-se sobre l'acció penal i sobre l'acció civil, nascuda del fet delictiu i exercida a la causa i amb això va acomplir el seu deure jurisdiccional, sense que afectin per a res les derivacions o incidències relatives a la Seguretat Social, per ser alienes al tema estrictament judicial. En tot cas, ja la sentència remet a l'etapa d'execució la determinació precisa dels conceptes i quanties indemnitzadores. Igualment ha de rebutjar-se el motiu segon de suplicació on s'acusa a la sentència de no contenir la descripció de fets provats, ja que n'hi ha prou amb llegir el text de la sentència per constatar que conté una declaració precisa dels fets provats, si bé tal declaració en contra del que creu el recurrent no necessita baixar a la qüestió que pretén, com els interessos legals i d'altres similars, que es projecten sobre la quantia indemnitzatòria. El mateix rebuig a de correspondre a l'error en l'apreciació de la prova al·legat al motiu tercer de suplicació, ja que el Tribunal aprecia a la sentència amb objectivitat i segons la seva consciència (tal com estableix el Codi de Procediment Penal) les diverses proves que es van donar a la vista, entre elles les fotografies preses del lloc de l'accident, poc després de produir-se de les que dedueix que (sense perjudici de la clara infracció del conductor de l'automòbil del "Mercedes") el vianant creua la calçada en un lloc de tota visibilitat sense la deguda atenció al vehicle que s'apropava. El reportatge fotogràfic obrat en la causa, que no ha estat impugnat per cap de les parts, acredita suficientment aquest extrem. Tampoc pot al·legar-se la infracció del dret a la presumpció d'innocència, ja que aquesta al·legació només podria fer-la l'acusat condemnat i no pot invocar-se lesió d'aquest dret fonamental en nom de qui es consideren perjudicats pels fets d'auto, raons per les quals també aquest aspecte del motiu ha de ser desestimat. I la mateixa sort desestimatòria ha de córrer el motiu quart, fonamentat en infracció del principi acusatori, ja que a més de barrejar-se dintre d'ell qüestions pròpies del motiu amb una suposada situació d'indefensió, l'argumentació del recurs es refereix a qüestions totalment estranyes a l'esmentat principi de

procés penal, com són les purament econòmiques de capitalització de la pensió de la CASS o del salari professional..., conceptes la concreció dels quals la sentència remet a l'execució de la sentència. Després de la desestimació dels esmentats motius, resta únicament dret al motiu cinquè, sobre l'extensió de la responsabilitat civil, únic sobre el qual com s'ha dit abans s'ha informat per dues parts recorregudes a l'acte de la vista.

V.-CONSIDERANT: Que delimitat l'àmbit dels presents recursos, els conceptes de responsabilitat establerts per la sentència, en aquest cas les qüestions a resoldre són dues: en primer lloc si pot considerar-se com a perjudicats a efectes del dany moral a tots els familiars que inclou la sentència (vídua, fill, mare, germà) qüestió que inclou també la valoració d'aquest dany moral i en segon lloc si la indemnització dels danys i perjudicis patrimonials establerts per raó del delictes és compatible i ha d'acumular-se a la indemnització derivada dels vincles laborals i de la Seguretat Social andorrana.

VI.-CONSIDERANT: Que respecte a la primera qüestió, és certament discutible, quin ha de ser l'àmbit dels vincles familiars per a que pugui reconèixer-se a cada familiar el dret a ser indemnitzat pel pretium doloris, a quina qüestió a més dels vincles d'aproximitat, els vincles familiars han d'influir poderosament les circumstàncies que en cada s'observen en aquesta relació amb la víctima (veg. relació de dependència econòmica, relació de conveniència o, ans al contrari de distanciament o d'enemistat) els Tribunals andorrans solent reconèixer el dret a la indemnització com a pretium doloris del sofriment o dany moral als familiars més proper (viuda, fill, pares, germà). La sentència ho resol així i reconeix inclòs indemnització per dany moral a la mare i al germà de la víctima, encara que no hi ha relacions de convivència ni dependència, criteri que per ser el seguit per la jurisprudència andorrana cal seguir, encara que ateses aquelles circumstàncies, a de rebaixar-se la indemnització del germà a la suma de QUATRE- CENTES MIL PESSETES

VII.-CONSIDERANT: Que respecte a la segona qüestió el recurrent exposa amb amplitud i erudició els arguments jurisprudencials que avalant la tesi que propugna la compatibilitat i acumulació entre les indemnitzacions derivades del fet delictiu i de la relació laboral. Arguments entre els que ocupa un lloc destacat el de tenir cada una de les esmentades indemnitzacions una font o origen diferent (la relació delictiva, i la relació laboral) però es el cert, que encara que son molt vàlids aquests arguments els Tribunals andorrans venent mantenint el

critèri de la sentència, que inclòs acaba de ser confirmat per recent jurisprudència d'aquest Tribunal, segons el qual la indemnització comprenent el dany però només el dany realment sofert, es a dir ,tant el dany moral com el dany patrimonial, i dintre d'aquest tant el damnum emergens com el lucrum cessans, sense que sigui admissible que pel mateix dany o lesió es percebi més de dues o més indemnitzacions, interpretació que s'acomoda a l'article 16 del Reglament Tècnic de la CASS que permet a CASS exigir o repetir de la tercera persona responsable de l'accident que ella indemnitza el pagament o reembossament de la totalitat de les despeses o pensió vitalícia o temporal que hagi satisfet.

VIII.-CONSIDERANT: Que finalment el recurs planteja l'habitual problema de la proporció en que han d'entendres compensades les culpes de la víctima (vianant que creuava sense tenir la deguda atenció als automòbils) amb la del conductor que, circulant a gran velocitat i amb el vehicle amb males condicions no va saber aturar-lo. La sentència estableix una proporció d'un 75% al conductor de l'automòbil i el 25% al vianant si bé aquesta distribució pot ser correcta, aquest Tribunal en ús de les seves funcions moderadores considera més prudent distribuir-la en un 80% al conductor processat i un 20% pel vianant que va morir com a conseqüència de l'accident. Conforme a quines distribucions és practicaran en tràmit d'execució de sentència les respectives liquidacions.

IX.-CONSIDERANT: Que per tot això procedeix estimar els recursos només parcialment en els punts tot junt s'han expressat confirmar la sentència en els altres pronunciaments.

Vist la legislació vigent, i els Usos i Costums aplicables a la present causa,

La Sala Penal del M.I. Tribunal Superior de Justícia d'Andorra,

D E C I D I M

1-Que estimant parcialment els recursos interposats hem de declarar i declarem que la proporció en que han concorregut les culpes del conductor processat i del vianant a la producció de l'accident ha estat d'un vuitanta per cent(80%) per al conductor i per un vint per cent (20%) per al vianant, d'acord en quins percentatges s'hauran d'atribuir les indemnitzacions en l'execució de la sentència.

2-Declarem també que la indemnització que per dany moral correspon al germà de la víctima ateses les circumstàncies es de quatre-centes mil pessetes (400.000), a distribuir igualment en proporció als percentatge de culpes establerts al pronunciament anterior.

3-Confirmem la sentència recorreguda en tots els altres pronunciaments

4-No es fa condemna en despeses a cap dels recursos interposats.

Manem que la causa es retorni al Tribunal de procedència amb certificació de la sentència pel seu compliment i execució.

Així, per aquesta nostra sentència, definitivament jutjant, ho manem i signem.